

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Čehi in nemška ustavoverna stranka.

Češki listi tudi vsi govoré o članku „N. Fr. Pr.“, katerega smo mi v prvem članku zadnjega broja svojega lista omenjali, namreč o nemškem pozivu, naj popusté Čehi in drugi avstrijski Slovani narodnostno politiko in naj v zvezi z nemškimi ustavoverci v državni zbor gredó in tam skupno delajo le za materijalno blagostanje ljudstva. Oni izražajo podobne misli, kakor smo jih izrekli mi.

Glasi Riegrovo, „Pokrok“ prinaša v petek članek pod naslovom „Viděnské nástrahy a výstrahy“ (dunajska vabljenja in svarjenja), v katerem pravi: „Nemci želó, da bi bil mej nami pokoj in mir. To je zeló lepo in Nemcem tudi lahko dosegljivo, ker je odvisno le od njihove dobre volje. Ali dozdanje obnašanje Nemcev do nas ne kaže dobre volje Nemcev k doseženju tega cilja in nij lahko doseči tega cilja po potu, kakor ga oni odkazujejo. Ustavoverski predlogi na zmiranje s Čehi se mogó izreči v teh besedah: „Veste kaj, Čehi, molčite vi o tem, da ste potlačeni, nehaite tožiti o našem gospodstvu nad vami, a tako bode konec preprirov mej nami.“ To pa je krivično terjanje, pravi „Pokrok“, temuč treba je, da se Nemci odločijo, prej dati jednako pravo in pravičnost vsem. K svojim ljudem naj se „Neue Fr. Presse“ obrne za to.“

Skoro jednako govori drugi veliki narodni organ „Narodní Listy“, ki pravi mej družim: „O čem se ravná? Da bi gospodje uresničili za nas svoj lastni osnovni zakon ustavni, da bi izvršili pravo, ki so ga založili v 19. členu svoje ustave pred najstjimi leti gledé jednakopravnosti narodne. Mi terjamo nič več nego pravično-

sti, potem smo pripravljeni bojevati se na strani Nemcev za vsako možno svobodo državljansko, in za vse blagostanje narodno-gospodarsko.“

In tretje večje glasiló, nemška „Politik“ praška piše o tem: „Politika ustavoverne stranke, njeno brezmerno poželenje tlačiti in posiljevati, prineslo je stvari tako daleč, da češki narod uže nij hotel ničesa slišati o pošiljanji poslancev v državni zbor, posebno, ko se je videlo, kako ta zna z manjšinami rav-
nati.“

Dalje pravi isti list v svojem članku od petka: „N. Fr. Pr.“ lahko govori, naj pustimo narodne prepirke na stran, pa naj skrbimo za materijalno blágo. Ali čudno je terjati, da ker nam vsem slabo gre, naj priznamo gospodstvo jednega naroda nad soboj. Naj se ne terja od nas herostratičen čin, naj se nam da garancij za našo narodno eksistenco, naj se nam ne jemlje vsaj ónih pravic, katere imamo po decemberskej ustavi, in ki za nas samo na papirji ostajejo. Naše nezaupanje je opravičeno, ker počiva na izkustvu zadnjih let. Zakaj se ravno od nas terja, naj sami sebe zatajujemo.“

Celo za državni zbor sicer zavzeti „Posel z Prahy“ piše: „Podloga, na katerej se ima skupna akcija začeti, je za nas Čehé vse druga nego za Nemce. Narodni interesi Nemcev so zavarovani, ne grozi jim ni senca kake nevarnosti. Oni torej morejo posvetiti se samo gospodarskim stvarém. Ali naša narodna eksistenco se vedno še podkopava, v čeških mestih se delajo nemške šole. O koaliciji z Nemci more še le potlej govorjeno biti, kadar Nemci odnehajo od politike, ki hoče nemški živelj širiti na škodo slovanskemu. Vsak narod varuje svoje narodne interese v prvi vrsti. Z lepimi besedami se ne moremo zadovoljiti,

ampak dokazati se nam mora, da se hoče mir z nami.“

Dežman in Pfeifer v drž. zboru.

Iz generalne budgetne debate moramo še jednega prizora omeniti, ki bode naše bralce zanimival, namreč kontroverzno mej poslancema g. Dežmanom in g. Viljemom Pfeiferjem. Kakor stenografski zapisnik kaže, rekel je Dežman v znanem svojem govoru tudi to-le:

„Pri tej priliki moram omeniti neke znamenite izjave, ki je pred nekoliko časom bila po novinah razglašena. Ozirala se je na dopise mej jednim poslancem iz Kranjskega na desnej strani te visoke zbornice, in mej predsednikom deželne višje sodnije štajerske. Omenjeni poslanec je namreč ob svojem času zló obdolževal necega uradnika na Kranjskem, ne da bi ga bil imenoval po imenu, da se je dotični uradnik skoraj kaznjivo vtikal v sodnijske stvari. Ko je pa dotični prvosednik deželne višje sodnije poslanca prosil pismeno, naj mu pové obdolženega uradnika, da bode mogel zoper njega postopati, tedaj se je óni poslanec s Kranjske sklicaval na svojo imuniteto, rekoč, da nij dolžan prvosedniku višje deželne sodnije, da bi mu odgovarjal o tem, kar je v visocij zbornici govoril.“

Slovenski poslanec Viljem Pfeifer je Dežmanu odgovoril:

„Spoštovanemu gospodu kolegu na ónej (levej) strani te hiše, zastopniku kočevskih kmetjskih občin, poljubilo se je meni očitati, češ, da nímam poguma, da bi óno, kar sem v tej visocij hiši navel, zagovorjal, ter da sem osobito se zatekel za plašč imunitete, ko me je prosil graški gospod prvosednik višje deželne sodnije, naj mu navedem špeciálno óne slučaje, katerih sem omenil v seji dne 18. marca 1878, da bi on odpomagal. Obža-

Listek.

V r b a.

(Obraz iz narave, spisal Liberius.)

(Konec.)

Tamkaj čaka, ko zahaja svetlo solnce za daljne gore, ko jame požvižgavati tako polagoma, tako taleče črni kos ob robu bližnjega gozda svojo večerno pesen, ko smuče z na pol glasnim mehkim: „ci čri ci čri ci ci“, urdeče prepasana tašica po grmovju, ljubi svoje ljube, ki mu je obljubila nocoj prvič govoriti nekaj besedi pri samotnej vrbi, kjer je ne vidi hudobni svet, kjer je ne pikajo opravičivi jeziki.

In tedaj strepečeš otožna vrba s svojimi rahlimi peresci nad glavama dveh srečnih — zaljubljenih. Čuješ njih sladke besede, čuješ njihno prisego — ter še hujši zatrepečeš, —

vsaj kdo ve, morda ti je znano, ti stoletja sloniš sredi tihe doline — in vidiš toliko goljufanih src, prelomljenih priseg — vendar molčiš od jutra do večera, od mraka do dne. O, ko bi mogla govoriti ti!

Vrba na ravnini, sredi zelenih travnikov, kjer tako srebrno leskeče jutranja rosa, kjer cvetó najlepši cvetice, kjer brenči pridna čebela in pisan čmrl, kjer stanuje, kakor pravijo, rojenica v belej obleki, varovalka nedolžnih otrok, prijateljica prve ljubezni, sredi zelenih livad. Kako veselo je ondi v pomladnih dneh! Kako se raduje ondi brezskrbno mlada, trga cvetice, povija v vence, je obeša na pripogujočo se vrbo, na njeno zeleno vejevje, da jih ne straši Vila, ki stanuje v njej, da jih ne piči gad, če mu jemljó najlepši rože, da si ne zlomijo nóg, če preganjajo pisane metulje, da jih ne zadene strela, ako jih prebiti huda ura sredi širokih travnikov,

pod samotno vrbo, kamer tako rado treska in udarja.

Vrba sredi ravnega polja, vrba na meji vsejane rumene pšenice, rdeče detelje, zlatega ječmena. Tja pod zeleno otožno vrbo se zateka truden ratar v pekočej opoldanskej vročini, tja polože na travo, položi dlan na čelo in meri visoko nebo, ki lahko blagoslovi ali uniči delo dolzih dnij, krvavih žuljev. Pod vrbo iščejo ob hudej uri preplašene, bežeče ženjice zavetja, vsaj ondi na suhem starikavem deblu visi znamenje božje, okinčano z vencem priprostih cvetic, onó jih bode varovalo nesreče, prognalo hudourne oblake.

Vrba na razpotju, kjer se križajo zelene steze, kjer se izve o svetih večerih za bogate zaklade, kjer stoji na pol razrušena kapelica iz davnih, davnih časov. Ondi si odpočije v sili prašen popotnik, ondi razpostre vaški berač svoje lene ude na vse štiri svetovne

lujem, da n mam zdaj-le dotičnih dopisov pri roki, a mislim, da sem dolžan svojej  esti, da odbijem ono očitanje od sebe,  e , da sem jaz zlorabil imuniteto, s tem, kar mi je ostalo  e v spominu od  ne sf re. Prvosednik deželne višje sodnije je dejal nekako tako-le: „Naveli ste v seji dne 14. marca 1878 Vam znani slučaj, ko je neki okrajni glavar na prošnjo v pravdi podleglej stranki naredil spričevalo, da je sodnijska razsodba nepravda in se mora zato ovreči, dalje, da v kazenskem postopanju zoper ne ega upornega obrtnika, kateri slučaj se je naznanil okrajnemu glavarstvu kakor tudi okrajnej sodniji, je pri obravnavi pred okrajnim glavarstvom jeden okrajni komisar dotičnega obrtnika izpoznal za nekrivega, mej tem ko je drugi okrajni komisar kot funkcion r državnega pravdnistva v obravnavi pred okrajno sodnijo zahteval njega kaznovanje, in da je okrajno glavarstvo, ko je kazen sledila, obrtnika pozvalo k sebi, da mu je naredilo rekurs na apelno instancijo itd.“

Ob jednom me je prosil gospod prvosednik deželne sodnije, naj mu slučaje posamno navedem, da bo pomagal. V svojem odgovoru se ve, da nijsem gospodu predsedniku višje deželne sodnije  nega navedel, kar je želel, ali izjavil sem, da hočem ministru, zastopniku vlade ali vsakej kompetentnej oblasti ob vsakem času na to odgovoriti, nikakor pa ne prvosedniku višje deželne sodnije, in sicer za to ne, ker bi, naj bi bilo tako postopanje v navadi, vsak uradnik, o katerem je kak poslanec govoril in n pa nosti grajal, upal si pozneje poslanca klicati na odgovor. (Klici na desnej: Prav res!) Svoje pismo sem sklenil z opomeno na to, da napake, katere sem navel, ne zadevajo sodnijskih, ampak politične uradnike, o katerih pa njega ekselencija višje sodn. predsednik n ma niti prava nadzorovanja niti disciplinarnega. Da se bode pa gospod govornik (De man) pomiril, dovoljujem si  e pridodati, da sem pozneje, ko se je od kompetentne strani zahtevalo pojasnitev od mene, to jako rad storil, ter morem koncem samo to  e omeniti, da se takovo postopanje političnih uradnikov na Kranjskem, katero sem grajal v seji dne 14. marca 1878, kolikor jaz vem, več ne ponavlja, česar pa bi jaz ne hotel pripisavati zaslugi gospodu predsedniku deželne sodnije v Gradci. (Dobro! na desnej.) (Tukajšnja uradna „Laibacher Ztg.“, ki izhaja na stroške rube enskih davkovskih krajcarjev slovenskega kmeta, je prinesla ves pasus De-

 manovega govora, Pfeiferjeve  odgovora pa ne. Uredn.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. aprila.

V državnem zboru se je 19. aprila nadaljevala  pecialna debata o budgetu in je bilo sprejeto poglavje o srednjih in narodnih šolah. Zopet so se  ule tožbe, da se Slovani v Avstriji zatirajo. Poslanec Wurm je podrl trditve De manove in dokazoval, da so deželni šolski sveti slovanskim narodom krivični. Kovalski je to il, kako so Rusini tlačeni. Ciani je obžaloval, da se v Trientu nemške šole delajo. Minister Stremajer je odgovarjal, pole miziral in deloma tudi obetal popravkov.

Vnanje države.

Ruski „Praviteljski Vestnik“ prinaša ukaz carjev, kateri imenuje generale Totlebnia, Loris-Melikova in Gurka, torej tri prve junake iz zadnje vojne za generalne guvernerje v Oles, Harkovu in Peterburgu. Ti bodo tedaj imeli narazte nej a pooblastila.

Iz Belgrada se javlja 18. aprila: Davi so Turki in Arnavti prišli od Prištine in srbski kordon napadli in prodrli v Kur u meljski okraj. Pri Prepolcu je prišlo mej njimi in mej srbsko mejno stražo do ostrega boja, ki  e traje. Srbski minister vnanjih stvari je poslal telegrafitno energiten protest v Carigrad k porti, in dejal, da  e Turčija n ma dovolj moči in veljave red mej svojo vojsko in svojimi prebivalci vzdržati, bode Srbija naredila, kar treba za svojo varnost.

Iz Carigrada poroča telegram 20. t. m. da je bila tam nastala ministerska kriza, ker sultan nij hotel podpisati dogovora zaradi Novega pazara. Veliki vezir in minister vnanjega sta bila odstopila. Nemški poslanik in angleški posel sta pri sultanu energitno za novopazarski dogovor potegnila se in tako je sultan privolil vanj, ministerske krize je konec.

Dopisi.

Iz ljubljanske okolice 21. aprila. [Izv. dopis.]

Gospodje  upanje občin v ljubljanskej okolici in sicer: g. Martin Bavdek, župan v M steh, g. Andrej Knez, župan na Viču, g. Fr. Šušteršič, župan v zgorenjeh Šiški, g. Anton Kvas, župan v spodnjeh Šiški, g. Nace Cunder, župan v J  ici in g. Al. Jelovšek, namestovalec vrhniškega župana so podpisali in včeraj osobno deželnemu predsedniku vit. Kallini izročili sledečo adresu do cesarja:

„Praznovanje visoke svečanosti srebrne poroke Vaju veli anstev, katero obhajajo vsi narodi v raz e nih pokrajinah avstrijskih z najveselej imi občutki in staroznano udanostjo

do prestola, vzbuja povsodi  elj , da se ti občutki poka o tudi po vnanje. Naj dakle dovolita Vaju veli anstvi najmilostive e, da najudanej e podpisana predstojni stva Va ima veli anstvoma verno podlo ajih občin v političnem okraju okolice ljubljanske polagajo na stolbe najvišjega prestola najsrčnejša voščila prebivalstva o priliki te vzvišene svečanosti.

Naj vsemogočni Bog vse dar dodeluje Va ima veli anstvoma najobilnej ega nebeškega blagoslova, na prosep Avstriji, na prosep ne narodom, katerim je habsburška slavna rodovina najtrdnjej i porok za srečno bodočnost. — Goreče molitve prebivalstva, katero je uže mnogo vekov pokazovalo neomahljivo in nepromenljivo vernost in udanost do slavnega Vašega prestola, ter jo bode tudi nadalje pokazovalo, kip  k višku do stvaritelja svetov, da bi Va ima c. kr. apostolskima veli anstvoma in najvi jej cesarskej rodovini dodelil blagostanje.

Dovolite, Vaju veli anstvi, da Vama najudanej e podpisana predstojni stva Va ima veli anstvoma najpokornej ih občin polože pred noge najvro  ia voščila prebivalstva, katero goj  najtrdnjej o vernost in udanost, ter čuti najbla  o navdušenost in kliče: Bog varuj, Bog  uvaj, Bog blagoslovi Vaju veli anstvi!

Občinska predstojni stva političnega okraja okolice ljubljanske.“

(Slede dopisi.)

Pri izročitvi adrese je imel govoriti vrhniškega župana namestnik; a ker je sodil, da je treba nemški govoriti, drugi pa so vsakako hoteli da se slovenski govori, ( ivili! Ur.) prevzel je g. Šušteršič, župan iz gorenje  i ke ogovor, in izro evaje adresu deželnemu predsedniku tako-le rekel:

„Visokorodni gospod deželni predsednik!

O priliki praznovanja vzvišene svečanosti srebrne poroke Njiju Veličanstev sklenila so jednoglasno in vzajemno vsa predstojni stva občin v političnem okraju okolice ljubljanske, da polagajo na stolbe najvišjega prestola svoja presr na voščila, svoje občutke najtrdnjej e vernosti in udanosti. V imenu vseh predstojni tev ljubljanske okolice usojamo se torej Vam, visokorodni gospod, to adresu s prošnjo izročiti, da bi Vi visokorodni gospod deželni predsednik blagovolili taisto z izrazom naših najtople  ih občutkov, Njiju Veli anstvoma pred noge položiti.“

Deželni predsednik g. Kallina je adresu prevzem i rekel, da je sicer slovenske besede županov dobro razumel, da pa ne zna toliko, da bi mogel v tem deželnem jeziku odgovarjati. Dalje je županom zahvaljeval se za izrečeno udanost cesarju, kateri je z  upanstvi na Kranjskem jako zadovoljen, ker so vselej, zlasti pa tudi s svojo pomočjo pri lanskej mobilizaciji izkazala se kot zvesta cesarju in Avstriji.

Z Vrhniške 19. aprila [Izv. dopis.]

Pri velikej slovesnosti 24. t. m. tudi Vrhniške ne bode zaostala. — Vsa vrhniška družstva z županijo vred so se zložila, ter bodo 25letno srebrno poroko Njiju Veličanstev Franca Jožefa I., cesarja in cesarice avstrijske, sledeče praznovala: Dne 23. t. m. zvečer po prvem strelu pri sv. Trojici, se bodo po Vrhni ki in družih sosednjih vaseh hiše razsvetlile, grmade bodo po gorah prižgane, in pokanje iz možnarjev in pušk bode naznanilo veliko slovesnost prihodnjega dneva. Dne 24. t. m. dopoldne ob 9. uri bode v farnej cerkvi sv. Pavla slovesna maša, katere se bodo vsi c. kr.

strani in prešteva obile in pičle darove vročega popoldneva, in misli in preudarja, po katerej stezi bi bilo bolje odriniti zopet s trebihom za kruhom, vsaj doma je povsod, nobena pot ga ne zapelje. Tamkaj pri razru enej kapelici poleg otožne vrbe se zber o tudi v nedeljah popoldne vaške deklice z rdečimi, smejo imi se obrazi, lepo belimi zastori in prines o mnogo cvetja, kar ga raste na daleč okrog. Ondi pod vrbo spletajo potem nov venec kri anemu zveli arju v znamenju, povijajo ga s tenkimi mladikami samotne vrbe in poj o lepe, daleč odmevajo e, v srce segajoče pobo ne pesni.

Vrba tam za tihim lesenim hramom v zati ji, vrba na obrobju hišnega vrta.

Ondi se začenja prvo življenje nje ne deklice, nje nega de ka — vaške mladine. Ko odleze prvi sneg, ko zazar e prve trobentice na holmu, zbira se ondii vesela druhal. Vsaj

otožna vrba jame skoraj najprva mu eviti priklanjajo e se mladike. In iz njih se izvijajo vesele, lepo done e piščalke, rumeni jerbas ki, lahne ko ijce, zapeljive ti nice radostnemu   inkovcu, ki sedi tako ponosno na vr i ku najvišjega drevesa in se nekako zaničljivo ozira na svet pod seboj, saj on je srečnejši od njega, saj praznuje radostno ženitnino s svojo izvoljeno poleg sebe. Tja v duplo zastarele vrbe, v njeno črno zemljo vsaja sramežljiva ljubica skrivnostno prvi ro marin ek, katerega je dobila sinoči na malej linici od svojega ljubega. Vsaj  e se prime,  e ostane zelen, srečna, zelena je njina ljubezen, in  e izvene,  e se posuši, izgubljena je tudi ona, kajti ljubiti ne more — nobenega več tako, kakor ravno njega — o nobenega! „Nobenega,“ baseda največkrat prelomljena, največkrat brez misli izgovorjena.

uradniki tukajšnje sodnije, kakor tudi drugi veljavni gospodje in posestniki udeležili. Ker bode vrhniška godba 23. t. m. v Logatci in Borovnici — bode stoprav 24. t. m. na Vrhniki v slovesnosti sodelovala. Na ta dan se bode tudi na semenjskem dvoru hiše „Mantove“ tombola igrala, in po tomboli pride javni ljudski ples in druge zabave, trajajoče ves dan. Dohodki tombole so namenjeni revnim učencem in učenkam, kakor tudi drugim domačim revežem; uboge bodo vrhniške gospé v Lenarčičevi hiši s pijačo in jedjo gostile, da se tudi reveži morejo spominjati sreče našega svetlega cesarja, kakor pravi pesnik:

„Kôgar slovanski národ poštuje,
Žalost z njim nosi, — z njim se raduje“.

Dostaviti se mora dalje, da bodo ravno z omenjeno slovesnostjo pokazali Vrhnicanje blago zavest in hvaležna srca za svetlega cesarja in velikodušnega dobrotnika ônih vrhniških posestnikov, katerim je v minolem letu nesrečni požar zadnje imetje uničil, in hiše v črne razvaline izpremenil. Torej Bog ohrani veleslavna jubilanta!

Iz Črnomlja 20. julija. [Izv. dop.] Slavnostni program svečanosti, ki jo bomo obhajali o srebrni poroki Njiju Veličanstev presv. cesarja in cesarice dne 24. aprila v Črnomlju je sledeči: 1. O zori streljanje z moznarji in zvonjenje. 2. Slovesna sv. maša ob 9. uri. 3. Čestitanje korporacij pri c. kr. okrajnem glavarju. 4. Slovesnost v šoli. 5. V prostorih strelskega društva: a) Banket ob 12. uri. b) Streljanje v tarčo na dobitke od 2. do 5. ure. c) Ob 5½ uri loterija v korist pogorelcem v Dragovanji vasi in ubogej šolske mladini črnomeljske. 6. Sijajna beseda v narodnej čitalnici črnomeljske, točno ob 8. uri zvečer. Program te besede je: a) Čestitanje stanov Avstriji, aleg. prizor, spisal F. Š. b) Lortzing — recitativ za sopran in bariton s spremljevanjem glasovira in mešanim zborom iz opere „Undine“, III. dejanje. c) Nedvčd — „Rožica“, čveterospev. d) F. Stegnar — „Oblakom“, zbor in bariton-solo. e) Herold — čveterospev s spremljevanjem glasovira iz opere „Zampa“, I. dejanje. f) Ples.

Iz Središča 20. aprila. [Izv. dop.] Sporazumno z občinskim zastopom in s krajnim šolskim svetom nameravamo tudi tukaj svetiti srebrno poroko presvite cesarske dvojice in sicer: 23. t. m. zvečer k res na Gradišči, umeteljni ogenj in streljanje, kakor tudi tržkih ulic osvitljenje. 24. ob ½ 8. uri snide se šolska mladež v šolskih sobah, potem gre procesija v cerkev. Ob 8. uri sv. maša z zahvalno pesnijo in blagoslovom, kjer se bode tudi občinski zastop in krajni šolski svet udeležil. Potem se mladež zopet v šoli snide, kjer se jej bode govoril primeren govor o pomenu te svečanosti.

Namerava se tudi narediti potem z otroci izlet v bližnjo okolico, ter je primerno pogostiti. Tako bode tudi nam ta dan v vednem spominu, starim in mladim.

Iz Slovenskega Štajerja 15. aprila. [Izviren dopis.] Mnogo sem predzadnje čase o učiteljih v „Slovenskem Narodu“ čital, nekatere reči sem po dva in trikrat prečital in na vse zadnje bi skoraj črnemu na belem ne bil verjel. Poznam mnogo, mnogo učiteljev na Kranjskem, Štajerskem, Goriškem in Tržaškem. Poznam jih na drobno v vseh obzirih. Znano mi je več možakov v narodnem in pedagogičnem obziru. Obstati pa moram ob enem, da mi je znana žalibog!

precejšnja kopica ljudi, ki se učiteljem pristevajo in je le vredna prislova „renegat, izmeček, izrod človečanstva“. Mislim sem si večkrat: na Štajerskem je pač treba učitelju, kateri želi kake milosti od nemških svojih protektorjev doseči, da pridno nemškutari in da kako: „wirbelt die trommel“ in „schwenket die fahne“ svojim slovenskim učencem v slovenske šoli zapoje, drugači ne gre! Pa pri vsem tem naš Štajer je vendar le ponosen, če prav na majhno številce svojih značajnih narodnih učiteliev, ki vsakej sili klubujejo in svojega narodnega prepričanja, če se jih prav preganja, ne zapusté in za nobeno ceno ne beže pod tujčev šator in tujčev scepter. Da je malo takih — žalibog! Kakor rečeno, krivo je nemško sosedsstvo in historija slovenskega Štajerja. Ali kateri so narodni, to in ostanejo.

Kako drugače je na Kranjskem! O tempora, tempora! Miha K., kje si? Kaki nemški mesija te je izpod slovenske lipe v hrastovje zvalil? Kaj iščeš ti tam? Miha, vedi ti si svojim bivšim prijateljem in tovarišem bridek udarec dal; ti si s svojim prestopom v tujo falango pokazal, kaka narodna kukavica si! — Pokazal si da si narodnost le hlinil, in da si kos narodnost prodati ali odvreči, da si — veterinjak. Našel si si tudi ti vrednega kolego, Vodopivca. Bog vama daj obilo „plačila“! Kes in pokora vama tako nikdar ne otideta, naj prideta skoro.

Iz srečne dežele 17. aprila. [Izv. dopis.] (Nekaj za pedagoge.) V nekem kraju „srečne dežele“ sem hodil v bližnjo farno šolo sedem dolgih let. Tam mi je učitelj „ich bin, du bist“ v glavo ubijal, in ker nijsem vsega mogel zapamtiti, me je večkrat posadil v „eselpunk“, potem mi stisnil listek v roko, da sem ga nesel očetu, kateri me je pa takoj po izročitvi listka dobro nabil ali „našeškal“. Od tistega časa nijsem hotel nobenega listka od našega „šomoštra“ več očetu domov nesti, vendar si je znal na drugi način pomagati, da je oča vselej zvedel, kedaj sem sedel v „eselpunku“.

Ko je sedem let minolo, jaz si pa nijsem še „ichbin, du bist, erist“ zapamtil, napreže oča neki dan v jeseni lepega konja in jo odrineva proti glavnemu mestu te „srečne dežele“, da bi mi mestni učitelji v glavo utepili, kar mi naš domači „šomošter“ nij mogel.

Po poti mi daje oča lepe nauke in posebno poudarja, naj se z vso pridnostjo primem „nemške šprah“, da bom enkrat v kanceliji in pri „gospodi“ kaj veljave imel in si s to „špraho“ služil vino pa bel kruh.

Pa naj bo dosti od tega. Razvidno je, da sem prišel slabo podkovovan v tej „šprahi“ pred 19 leti v mesto v drugi razred. Dolgčas, silno dolgčas mi je bilo v novejši šoli, posebno še zavoljo porednih mestnih paglovcev, ko so mi zaradi narodne nošnje in mojega govora nagajali. Pa to bi bil še prebil, saj je bil učnik hud mož, ki je držal na red v šoli, ali tiste „šprah“ se nijsem mogel naučiti, kakor je oče menil in to mi je delalo preglavico. Tožil sem očetu na vsak tržni dan žalostno svoje stanje in ga prosil naj me vzame na dom, rajši bi krave pasel, samo da bi se ne bilo treba učiti te čudne „šprah“. Vse moje javkanje nij nič pomagalo, ostati sem moral v mestu v šoli in čeravno konec leta nijsem več kpt: „ich bin du bist“ itd. znal, bil sem vendar „vorzug“. Pozneje sem pa v svojo ne-

voljo zvedel, da so oče masla in putra gospé učiteliki nesli. . .

Naj bo to kakor hoče, prišel sem drugo leto zopet, zdelal normalne razrede, s „vorzugom“ in tako stopil kljub težavam te „šprah“ v gimnazijo. V gimnaziji sem imel zopet težave s to „špraho“, kar je razvidno iz spričala, ki se glasi: „Deutsche Sprache“ — „ebenausreichend“.

Žalostno sem študiral in študiral tako dolgo, da sem dobil za profesorja glasovitega „kulturträgerja“, kateri pri nas uže dolgo nemško „bildungo“ seje in verjemite mi, ta mož je tako ognieno za „deutsche sprache“, deutsche wissenschaft govoril, da sem ves navdušen začel nemške pesmi deklamirati, pa bil sem zopet nesrečen, čeravno sem se naučil kakor papagaj, so se mi moji kolegi zopet smijali. —

Profesor „te srečne dežele“, jih je pa pokaral rekoč: „Lachen sie nicht, er pflegt die deutsche sprache“ in dobil sem v spričalo „befriedigend.“ — Drugo leto smo dobili drugega profesorja za nemški jezik in zopet sem dobil v spričalo „ebenausreichend“. To je bilo krivo, da sem v vseh predmetih, razen slovenskega jezika in krščanskega nauka, dokler je bil slovenski, zaostajal in kljub obilnei pridnosti in rednim obiskom šole sem bil vedno pri zadnjih, in ko bi ne bil tako vstrajen, moral bi bil šolo, ko sem očetu uže dokaj denarja zapravil, na kol obesiti in iti resnično krave past.

Kako so mi ubili to „špraho“ v glavo, bom pozneje povedal, ko bo preteklo zopet nekaj let, ker me je kakor prebrisanega Kranjca povedati sram, da sem imel tako trdo bučo. — To pa uže denes rečem: ako bi se bil v svojem materinem jeziku toliko časa učil, kakor sem se v tujem, bil bi gotovo višjo čast v javnem življenju dosegel, kakor se je zdaj nadejam.

Žalostno je, da nijsem sam tak, izglede vidimo vsak dan, če pogledamo v šole te „srečne dežele“.

Koliko denarjev se za take reveže potrosi. Hodijo 6—8 let v šolo, potem pa zaostanejo in hodijo po svetu, živ dokaz ničevosti nesrečne pedagogike. —

Z Dunaja 20. aprila. [Izviren dop.] Slovansko pevsko društvo na Dunaji obhaja 24. aprila, ob 11. uri dopoldne v češke cerkvi sv. Ane (I Annengasse) cesarjevo srebrno poroko s slovesno sv. mašo, ki jo bode celebriral ravnatelj i profesor bogoslovja na tukajšnjem vseučilišči dr. Laurin. — Udeležé se te svečanosti sledeča društva slovenskih narodnostij: „Komensky“, „Kolko towarzyskie“, „Lumir“, „Delnicka Jednota“, „Društvo hrvatskih tehnik“, „Ognisko“, „Slovanska Beseda“, „Slovanska Omladina“, „Včela“, „Sič“, „Slovan“, „Slovenija“, „Akademički spolek“, „Bukovina“, „Tatran“, „Velebit“, „Týl“, „Sokol“, „Zaboj“, „Zora“, „Žižka.“ Svečanostnega sprovoda 25. t. m. udeleži se slovansko pevsko društvo v gruči dunajskih pevskih društev s slovansko trobojnico.

Za velikanski sprovod, ki pojde po dunajskem mestu 24. aprila, storjene so uže večji del priprave. Mimo cesarja in cesarice pojde spreved diakov z univerze, telovadna društva, obrtniška društva, strelna društva, obrtnička društva in zadrage, jezdec z zastavami, mestna godba, gruča lov predstavljajoča, dalje vrtnarstvo predstavljajoča, vinstvo, pekovstvo in mokařstvo, obrt cukrarjev,

mesarjev, slaninarjev, žganjarjev, gostilničarjev, krojačev, frizerjev, tkavcev, suknarjev, vozarjev, mizarjev, glažarjev, krovcev, urarjev, sodarjev, fižakarjev itd. itd. Dalje bodo zastopniki: trgovci, vodoplovci, železničarji, razni fabrikanti, kovači, tiskarji, knjigotrci, umetniki itd. itd. Potlej pridejo pogorski lov, požarne straže, veterani itd. Na krajih, koder bode sproved mimo šel, stavljeni so odri za gledalce (ki bodo ali so drago plačani) in prostori pri oknih v nauličnih hišah so silno drago prodani. Pričakuje se te dni jako dosti tujcev sem na Dunaj, ne le deputacij iz celega cesarstva, temuč še več gledalcev velikanskega sprovida.

Domače stvari.

— (Ljubljanska narodna čitalnica) je napravila v nedeljo 20. aprila slovesnost v proslavljenju srebrne poroke Nj. Veličanstev. Program se je točno vršil. Avstrijsko himno so navzočni, mej katerimi je bil tudi c. kr. deželni predsednik vitez Kallina, stojé poslušali. Gospá Franja Ravnikarjeva je govorila s svojim zvonkim in simpatičnim glasom slavnostni govor (katerega hočemo jutri v celoti priobčiti) prav dobro; videlo se je, da jej beseda od srca gre. Pri onih mestih govora, ko se spominja cesarska rodbina, zadoneli so „živio“-klici po dvorani, kakor tudi pri prihodu in odhodu cesarskega zastopnika, deželnega predsednika. Potem je bil ples. — Udeležba pa bi bila lahko večja, nego je bila. Da nij bila večja, kriv je menda od odbora prepozno izdani program z dandenes malosrečno točko „izborni“ ples.

— († Mihael Vošnjak.) Iz Šoštana na slovenskem Štajerskem se nam 21. aprila telegrafuje: Mihael Vošnjak, oče slovenskega državnega poslanca dr. Josipa Vošnjaka, ustanovitelj šoštanske posojilnice, je danes po noči v visoki starosti umrl. Pogreb bode v sredo ob desetih.

— (Pevcem.) Denes je zadnja skušnja za slavnostno serenado pred stanovanjem g. deželnega prvosednika. Uljudno vabimo tedaj vse narodne gg. pevce, kateri bodo sodelovali, da naj točno ob 8. uri sigurno pridejo k tej poskušnji. V sredo na večer se zberó vsi pevci ob 8. uri v čitalnični dvorani, da potem otidejo „in corpore“ na Turjaški trg pred načelnikovo stanovanje.

Pevski odbor.

— (Č. gospodom udom čitalnice v spodnji Šiški.) Vse gospode ude čitalnice v spodnji Šiški, kateri se želé udeležiti baklade in serenade na čast slavljenja srebrne poroke Njiju Veličanstev cesarja in cesarice povabimo s tem, da naj pridejo imenovani večer ob 1/8 uri v čitalnico, kjer bodejo s potrebnim preskrbljeni.

Združeni odbor županstva in čitalnice.

— (Za spomin petindvajsetletnice) Njiju Veličanstev cesarja in cesarice je založilo ravnateljstvo šole v Lokavcu pri Ajdovščini pod naslovom „Slovenske mladine“ tri pesnice, in sicer: cesarsko himno, slovensko himno, in „najlepši kraj“ (Volkov.)

— (Občni zbor meščanskega zavoda za umestovanje vojakov) se je vršil v nedeljo 20. aprila v navzočnosti kakih 50 udov v mestni dvorani. Mestni odbornik g. J. N. Horak je odprl skupščino s sledečim govorom: „V naši glavni skupščini meščanskega zavoda za umestovanje vojakov dne

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

31. marca 1878 se je sklenilo, društveno hišo št. 31 nova, 4 stara, in zemljišni parceli centi in o tem prvi glavni skupščini poročati. Vodstvo je ta sklep izpeljalo, ter poročalo sledeče: Hišo sta sodnijsko zaprisežena cenilca Anton Gvajec, tesarski mojster, in Jakob Zupančič, zidarski mojster, na 40.000 gld., zemljišni parceli Josip Pašer na 280 gld., in hišno orodje Josip Regali na 302 gld. 45 kr. cenili, kar se lastnikom hiše naznanja. O dohodkih in stroških leta 1878 bil je koncem leta 1878 stan premoženja 3206 gld. 30 kr. leta 1877 2173 gld., torej leta 1878 večji za 1033 gld. 30 kr., kar se je vsled višje stanovnine od v hiši umestene bolnišnice doseglo. Sklep računa za leta 1878 se odobri. G. Regali nasvetuje, naj se o priliki srebrne poroke Nj. Veličanstev cesarja in cesarice, podari vojakom, kateri so nastanjeni v društvenem poslopju, 50 gold. za zboljšanje kosila 23. aprila, 50 gld. pa obubožanim društvenim udom nekdanjim. Zbor jednoglasno Regaljev nasvet odobri. V odbor se volijo gg.: Dolinar Andrej, Drašler Franjo, Peterca Fr. in Več Ivan. Za preglednike računov pa gg.: Franc Geba in Jakob Spoljarič.

— (V Trstu) je bila 19. aprila 3. seja novega mestnega zbora. Na dnevnem redu je bila volitev župana. Trikrat so volili, a nijso mogli nobene absolutne večine doseči. Na zadnje je imel progresovski županski kandidat in prejšnji župan Angeli 26, a avstrijski tudi 26 glasov, jedna glasovnica je pa prazna oddana bila. Volitev je pa bila potlej odložena. To vse kaže, da — imajo še zmirom lahoni večino. Nekateri kandidati vladne stranke so se uže izneverili.

— („Doklada k predlanskim šmarnicam“) je naslov baš izišle v „narodnej tiskarni“ knjižici, ki velja 66 kr. trdo vezana, 70 kr. pa vezana v pol usnji. Razen v knjižicah se mora naročiti ta knjižica tudi pri opravištvu „Slovenskega Naroda“. Za poštnino je treba vračunati 5 kr. več.

Razne vesti.

* (Upor in umor v mestnem sirotišči v Trstu.) Dne 17. t. m. na večer so umorili fantje v mestnem sirotišči ali v ubožni hiši v Trstu nadpaznika Antona Digianantonija, katerega so paglavci sovražili zato, ker je ostro z njimi ravnal. Po večernej molitvi so začeli, 50 jih, vpiti in razsajati, zato je poklical paznik Pittori uže omenjenega nadpaznika. Komaj je pa stopil Digianantonio v sobo in je ukazal fantom, naj gredó spat, pali so ti nađen, ga sunili štrikrat z nožem, in posodo nanj metali; paznika sta zbežala, a uže na stolbah se je Digianantonio zgrudil in duh izdihnil. Pittori je bil samo

Pri sloni: Bidli iz Trsta. — Radasevich iz Dunaja. — Salomon iz Novega mesta. — Richetti iz Budapešte. — Pri Matiču: Ranzler iz Dunaja. — Leder iz Grada. — Pollak iz Dunaja. — Prevarek iz Celovca. — Schönberger iz Dunaja.

Tuji. 21. aprila:

V svarilo.

Nekoliko časa sem se prodaja neko črno in sivo mramorino sleparsko milo, ki je radi vmešanih težkih tvarin cenejše, a ker je napolneno z razjedljivim natronom ali solikom, je perilu neizrekljivo škodljivo. Uže pred 14 leti so hotele nekatere tuje fabrike to milo upeljati, a zadostovalo je samo nekoliko poskusov, da se je zopet popustilo, zato moramo tudi p. n. kupce in gospodnje svariti, naj nikar ne kupujó tega sleparskega mila.

V Ljubljani, dne 18. aprila 1879.

Jos. Strzelba in sin,

milárja.

(171—1)

malo ranjen na glavi in na vratu. Sodnija je več mladih zločincev zaprla.

* (Obešen) je bil 19. aprila v Insubruku Janez Kreuzer, ki je bil svojo mater umoril.

Loterijske srečke.

V Trstu 19. aprila: 13. 16. 15. 23. 66.

V Linci 19. aprila: 28. 33. 37. 67. 65.

Poslano.

Podpisani odbor si usoja naznanjati, da nij v nikakršnej zvezi z dopisom „iz Logateca“ 18. aprila tega leta v št. 90 „Slovenskega Naroda“, ki poroča o svečanosti, katero namerava napraviti „Logaško bralno društvo s požarno stražo“ na čast cesarjeve srebrne poroke, in da program še nij nikakor definitivno določen bil o času, ko se je odposlal oni dopis, katerega je dopisnik brez vedenja odborovega spisal. Akoravno odbor nij odgovoren za oni dopis, vendar poudarja, da mu nij nikakor namen svetovati „gorenjemu Logatecu“, kaj naj stori in kaj naj pusti, temveč požarna straža je pripravljena pomagati v slučaju požara vsakomu; to jej je prvi in jedini namen. Ker se v ónem dopisu tudi govori o „vrhniški godbi“, zahvaljuje se podpisani odbor pri tej priliki odboru vrhniškemu, da je svoj program za slavnost cesarjeve srebrne poroke preuredil, in nam tako svojo godbo za oni večer prepustiti blagovolil. (170)

Odbor logaškega bralnega društva s požarno stražo.

Dolenji Logatec 20. aprila 1879.

Dunajska borza 21. aprila.

enotni drž. dolg v bankovcih . . .	65 gld.	10 kr.
enotni drž. dolg v srebru . . .	65	60
Zlata rent.	77	15
1860 drž. posojilo	118	75
Akcije narodne banke	807	—
Kreditne akcije	247	—
London	117	40
Srebro	—	—
Napol.	9	34 1/2
C. kr. cekini	5	55
Državne marke	57	60

Circus Sidoli

na cesarja Josipovem trgu. (169)

Vtorek 22. t. m. ob 1/8. zvečer:

velika predstava.

Prvikrat:

Rdeči velikan ali: Repoštev, pogorski duh. Fantastična pantomima po češki pravljici, z briljantno razsvitljavo.

Natančneje na plakatih.

Hiša je na prodaj

v spodnji Šiški poleg Rudolfove železnice, zraven je dva orala njiv, sadni vrt, skedenj, in kozolet se štirimi okni. — Več o tem se izve pri „Raci“ v spodnji Šiški. (172 1)

WASSERDICHTER
ZELTSTOPPE-REGENMÄNTEL
DECKTÜCHER
empfehl die
Wienerberg-Landgut-Fabrikniederlage
MUELSINGER & SÖHNE WIEN.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.